

Samenvatting

1. Introductie

2. Uw bezoek voorbereiden

3. Thema's

4. Verder aan de slag in de klas

- Leeftijdsgroep: 6 - 9 jaar (1ste tot 3de/4de leerjaar)
- Leeftijdsgroep: 9 - 12 jaar (4e tot 6e leerjaar)
- Leeftijdsgroep 12 - 15 jaar (1ste tot 3de middelbaar)
- Leeftijdsgroep 15 - 18 jaar (3de middelbaar)

5. Literaire en cinematografische referenties

6. Focus op enkele werken

7. Praktische informatie

Introductie tot de expositie

Lutz Bacher is een **Amerikaanse** kunstenares die haar artistieke praktijk begon te ontwikkelen in de San Francisco Bay Area, in de jaren 1970. Net als haar pseudoniem, dat haar oorsprong en gender in twijfel trekt, speelt ook het werk van Lutz Bacher met ambiguïteit. Ze bleef altijd erg terughoudend: ze gaf bijna geen interviews, sprak weinig over haar werk en maakte zelfs haar echte naam nooit bekend. Ze liet haar werk het woord nemen en bood bezoekers ruimte om hun eigen lezing te vormen.

Ze werkte eerst met fotografie, maar greep vrij snel ook naar andere media zoals sculptuur, geluid en video. Haar werken vertrekken vaak vanuit **gevonden objecten** of beelden die ze lichtjes bijwerkt. Hoe verder ze in haar carrière stond, hoe minder ze ingreep: volgens haar zit de wereld vol verrassende, absurde en grappige dingen, en door gevonden objecten “zoals ze zijn” tentoon te stellen, nodigt ze anderen uit om dat ook te zien.

Burning the Days is de eerste grote tentoonstelling van haar werk sinds haar overlijden in 2019. Je ontdekt er de raadselachtige figuur van Bacher via werken met een **verrassende intimiteit**, die haar humor en haar eigenzinnige blik op samenleving en kunst blootleggen. Haar beeldtaal verwijst naar Americana en naar grote symbolen uit de Verenigde Staten, van politieke figuren tot popcultuur.

De evocatieve titel van de tentoonstelling is daar trouwens een perfect voorbeeld van: hij verwijst naar het boek waaraan Lutz Bacher werkte op het moment van haar overlijden, en naar een uitdrukking die gebruikt werd door Amerikaanse soldaten die in Vietnam ingezet waren. De uitdrukking “burning the days” riep het idee op van “de dagen laten passeren, tijd verliezen”, vooral tijdens de stille momenten in de oorlog, in afwachting van een volgend offensief.

Uw bezoek voorbereiden

Enkele vragen om de nieuwsgierigheid van de leerlingen te prikkelen.

Voor kleuters en het lager onderwijs:

Over objecten en hun herwaardering:

- Welk voorwerp heb je het allerliefst? Waarom?
- Heb je al eens een voorwerp op straat gevonden? Wat heb je ermee gedaan?
- Als een voorwerp kapot is, herstel je het liever, gebruik je het opnieuw, of gooi je het weg? Waarom?

Over de bewijskracht van een beeld:

- Vertelt een beeld altijd de waarheid? Waarom?
- Kan een beeld iets bewijzen?

Over persoonlijk archief en identiteit:

- Vind je het belangrijk om foto's van jezelf te hebben? Waarom?
- Als jij een kleur was, welke kleur zou je dan zijn?
- Als jij een personage uit een verhaal was (film, serie, tekenfilm, boek, enz.), wie zou je dan zijn?

Voor het middelbaar:

Over herwaardering van objecten tot kunst en de definitie van kunst:

- Wanneer word je volgens jou kunstenaar? Is dat een kwestie van praktijk, intentie, opleiding, erkenning, of nog iets anders?
- Kan een alledaags object een kunstwerk worden? Hoe?
- Wat is het vreemdste of meest onverwachte object dat jij bezit? Wat zegt het over jou, je smaak of je geschiedenis?

Over de bewijskracht en het getuigeniskarakter van beelden:

- Kan een beeld als bewijs dienen? In welke domeinen (justitie, journalistiek, wetenschap, sociale media) en met welke grenzen?
- Heb je al eens gedacht dat een beeld echt was terwijl het door artificiële intelligentie gegenereerd was? Wat voelde je daarbij, en veranderde dat je vertrouwen in beelden?

Over wereldpolitiek en popcultuur:

- Welke historische gebeurtenis die tijdens jouw leven plaatsvond, vind je het meest bepalend?
- Had een historische gebeurtenis impact op jouw persoonlijke leven? Zo ja, welke en op welke manier?
- Welke Amerikaanse figuur vind jij het meest iconisch? Wat maakt die "iconisch": media, populaire cultuur, politiek, geschiedenis, publieke image?

Thema's

---

1. De vreemdheid van de wereld

Door gevonden objecten en beelden tentoon te stellen, nodigt Lutz Bacher ons met humor uit om de vreemdheid van de wereld te ervaren en stil te staan bij de absurde en raadselachtige dingen die onze samenlevingen voortbrengen. **Zo ziet zij haar rol als kunstenares.**

“Waarom zou ik nieuwe werken maken als de wereld al zoveel bizarre, grappige dingen telt...” (Lutz Bacher)

De manier waarop Lutz Bacher met **schalen** speelt, van heel klein tot kosmisch (bovenste verdieping van het gebouw), versterkt dat gevoel van vreemdheid en absurditeit en dompelt de bezoeker onder in een **bewegende wereld** die je moet ontcijferen.

2. “Één grote ruïne”: de herwaardering van gevonden objecten

Lutz Bacher omschrijft haar werk als “één grote ruïne” (“one big ruin”). Ze is geïnteresseerd in wat **kapot is, gebroken, weggegooid**. Het werken met gevonden objecten is in de kunst niet ongewoon, maar Lutz Bacher is een van de eersten die er een **sentimentele en subjectieve dimensie aan geeft**.

Door die objecten een plek te geven als kunstwerk, ver weg van afvalcontainers of stoepen waar ze zouden kunnen blijven liggen, herwaardeert ze ze en brengt ze samen in een **nieuw verhaal**. Dat verhaal **verandert mee** met de associaties die ze maakt en met de plekken waar de objecten getoond worden.

3. Beeld en waarheid

Burning the Days wordt sterk gekenmerkt door **reeksen** beelden. Die **seriële** presentatie zet de bezoeker aan om naar een specifiek detail te kijken, of om zich af te vragen welke betekenis een beeld kan krijgen wanneer het herhaald wordt of lichtjes verandert.

Via die procédés be vraagt ze ook het **beeld** als object, en het **getuigenis en de bewijskracht** die eraan worden toegekend. Zo zet Lutz Bacher ons aan om de realiteit te bevragen, om na te denken over het waarheidsgehalte van een beeld, en de manieren waarop beelden ingezet kunnen worden om te manipuleren.

Thema's

---

4. Popcultuur en “Americana”

Hoewel de kunstenares altijd weigerde om stelling te nemen en om expliciete boodschappen aan haar werk toe te schrijven, vind je toch veel **verwijzingen naar Amerikaanse popcultuur en (geo)politiek**. In combinatie met het absurde, soms bijna **groteske** karakter van sommige getoonde objecten, is het moeilijk om er geen vorm van **kritiek in te lezen op de Amerikaanse samenleving en politiek**.

Het werk *Bison*, bijvoorbeeld, met vier grote scenografische bizonnen in bijna vervallen staat, verwijst naar de geschiedenis van de Verenigde Staten als koloniserend land.

5. Zelfportret en persoonlijk archief

Ondanks haar wil om haar identiteit mysterieus te houden, heeft Lutz Bacher een unieke benadering van het **zelfportret**. Ze vindt een andere manier om zichzelf te tonen: indirect en subtiel, via mysterieuze maar heel gevoelige en persoonlijke boodschappen die in bepaalde werken verspreid zitten.

In *Bingo (or the year I was born)* speelt ze met de vragen rond haar geboortedatum en maakt ze van die nieuwsgierigheid naar haar identiteit een spel.

De reeks *The Road* lijkt op het eerste gezicht een eenvoudige verzameling foto's van wegen, maar is in werkelijkheid een diep sentimenteel eerbetoon aan haar echtgenoot. Als astrofysicus verwees hij vaak naar de wegen die voor zijn team werden aangelegd tijdens expedities. Alleen in de fotoserie *Smoke* zien we de kunstenares letterlijk in beeld.

Verder aan de slag in de klas

Leeftijdsgroep: 6 tot 9 jaar (1ste tot 3de/4de leerjaar)

Workshop 1: Museum van gevonden objecten

Thema's: gevonden objecten, herwaardering, gevoelens (zoals het idee van "één grote ruïne").

Materiaal: per leerling 1 klein gevonden object (of een voorraad objecten), papier, stiften, plakband, karton voor sokkels

1. Iedereen kiest een "banaal" object en observeert het in detail (vorm, sporen, slijtage, grappig, mysterieus), en beschrijft het daarna hardop.
2. Iedereen bedenkt een heel eenvoudige titel, maar met emotie, die je blik verandert (bv. "Parent/Child", "Vermoeid object", "Iets dat geruststelt").
3. Maak een zaaltekstje: titel, materialen, waar het object gevonden is, en één zin: "wat dit object vertelt".
4. Richt een minimuseum in de klas in, met een rondleiding: elke leerling presenteert zijn of haar eigen object.

Variant: voeg een "kleine ingreep" toe (lint, sokkel, een detail met stift) om te testen hoe ver je ingrijpt.

Workshop 2: Het detail dat alles verandert

Thema's: beeld in reeks, betekenis die verschuift als je herhaalt of lichtjes wijzigt.

Materiaal: dezelfde foto 6 keer geprint per leerling (een eenvoudig object, een weg, een hand), schaar, lijm, stiften

1. Elke leerling krijgt dezelfde afbeelding meerdere keren (kopieën).
2. Op elke kopie maakt die een kleine wijziging (kadrering, een woord, een kleurpunt, een toegevoegd detail).
3. Leg de 6 beelden als een frieze naast elkaar en vergelijk: wat wordt belangrijk? wat wordt grappig, vreemd, onrustwekkend?

Variant: wissel friezen uit tussen groepjes en laat iedereen een ander verhaal verzinnen op basis van dezelfde reeks.

Leeftijdsgroep: 9 tot 12 jaar (4e tot 6e leerjaar)

Workshop 1: Kan een beeld bewijzen?

Thema's: bewijskracht van beelden, manipulatie, verhaal dat ontstaat door montage.

Materiaal: tijdschriften, prints, schaar, lijm, A3 vellen

1. Kies per groep 2 tot 4 beelden en maak een "voorpagina" van een krant: titel, ondertitel, beelden, bijschriften.
2. Elke groep presenteert haar "bewijs": wat zouden deze beelden moeten aantonen?
3. De andere groepen spelen detectives: welke info ontbreekt? wat kan misleidend zijn? wat vertelt de opmaak?

Variant: geef dezelfde beeldbank aan twee groepen en vergelijk daarna twee tegenovergestelde verhalen.

Workshop 2: Alternatief zelfportret

Thema's: zelfportret en persoonlijk archief, mysterieuze identiteit, speurspel met aanwijzingen.

Materiaal: lege 4x4 raster met tegels, bladen papier, stiften, eventueel fotokopieën van voorwerpen of aanwijzingen.

1. Elke leerling krijgt (of tekent) een raster met 16 vakjes.
2. In de vakjes schrijft ieder aanwijzingen over zichzelf (een belangrijk voorwerp, een lied, een zin die je vaak herhaalt, een datum, een kleur, een angst, een vreugde, enz.), maar zonder je voornaam te schrijven.
3. Rasters uitwisselen: de anderen proberen het portret te "lezen" en te raden om wie het gaat. Daarna legt de maker uit wat klopt, en wat bewust vaag gehouden is.

Variant: vijf aanwijzingen omzetten in mini-objecten die je opkleeft (tickets, verpakkingen, texturen), om zo een klein archief te maken.

Leeftijdsgroep: 12 tot 15 jaar (1ste tot 3de middelbaar)

Workshop 1: Het fictieve interview

Thema's: twijfel, bronnen, geconstrueerd verhaal.

Materiaal: afgedrukte fragmenten uit artikels (of aangeleverde teksten), markeerstiften, bladen papier.

1. Kies een personage (echt of fictief, levend of overleden) dat gelinkt is aan een maatschappelijk thema, populaire cultuur of geschiedenis.
2. Stel een klein dossier samen over dit personage en noteer enkele feiten over diens leven. De leerling voegt ook drie elementen toe over zijn eigen persoonlijkheid of biografie die níét gelinkt zijn aan het verhaal van het personage.
3. De leerlingen voeren interviews en proberen te ontdekken waar het portret van het personage ophoudt en waar het portret van de leerling begint.
4. Voorlezen, gevolgd door een klassengesprek over de grens tussen portret en enscenering.

Variant: maak een fanzinepagina (lay-out + beelden + tekst).

Atelier 2 : Het bewegend archief

Thema's: sporen, een verhaal dat uitdeint, uitwissing, onvolledig geheugen.

Materiaal: bord of grote vellen papier, stiften, smartphone voor foto's.

1. Op een bord schrijft de klas kriskras woorden rond een thema dat in de les aan bod kwam (bv. Koude Oorlog).
2. Gedeeltelijk uitwissen, herschrijven, verschuiven en "overladen" gedurende 10 minuten.
3. Fotografeer drie fases en schrijf bij elke foto een onderschrift: wat je denkt te lezen, wat verdwenen is, wat overblijft.

Variant: leg transparante vellen (calqueerpapier) over elkaar om de "geesten" van eerdere versies te bewaren.

Leeftijdsgroep: 15 tot 18 jaar (3de middelbaar en hoger)

Workshop 1: op het kruispunt van geschiedenis en popcultuur

Thema's: popcultuur en politiek, mogelijke kritiek, gevonden objecten als verhaal, groteske elementen en stereotypen.

Materiaal: alledaagse objecten, afdrucken van beelden, karton, tape, stiften, papier voor zaaltekst/label.

1. Kies een land en een periode (een jaar of een decennium).
2. Doe zelfstandig onderzoek naar de popcultuur en de politiek van dat land in die periode.
3. Maak met behulp van magazines, foto's en eventueel kleine objecten een collage die de tijdsgeest op één blad toont. Probeer ook tekst te integreren: citaten van politieke figuren, een woord dat toen erg in de mode was in dat land, enz.

Workshop 2: labo "beeld als bewijs"

Thema's: vertrouwen in beelden, manipulatie, AI, serialiteit en montage als strategie.

Materiaal: set beelden (echt, bijgesneden, geretoucheerd, gegenereerd), analysetabel, eenvoudige tools om te retoucheren of te collageren.

1. Analyseer in duo's zes beelden met een analysetabel die in de klas werd opgesteld: bron, kadring, ontbrekende context, mogelijke intentie, tekenen van manipulatie.
2. Schrijf een verificatieprotocol in acht stappen (wat je zou doen vóór je een beeld deelt of gelooft).
3. Maak een werk dat twijfel enceneert: een reeks met hetzelfde beeld met microveranderingen, toevoeging van tekst, valse "data", enz.

Variant: slotdebat: wanneer "zegt" een beeld de waarheid, en wanneer "maakt" het een werkelijkheid?

Literaire en filmische referenties

---

1. Cinema

WALL-E (2008) - kleuter en lager onderwijs (4 tot 12 jaar)

Samenvatting: Wall-E, een kleine robot, is het laatste wezen op aarde! 700 jaar eerder heeft de mensheid onze planeet verlaten en hem de taak gegeven om de aarde schoon te maken. Maar Wall-E heeft een klein technisch “defect” ontwikkeld: een sterke persoonlijkheid! Nieuwsgierig en een tikje indiscreet, en vooral heel alleen. Zijn leven wordt op z’n kop gezet wanneer Eve, een kleine robot, arriveert. Wall-E doet er alles aan om haar voor zich te winnen.

Link met Lutz Bacher: via dit kort fragment, waarin we alle objecten ontdekken die Wall-E uit bergen afval heeft gehaald om bij hem thuis te verzamelen, kunnen kinderen ervaren hoe alledaagse dingen schatten kunnen worden zodra er een nieuwe, frisse blik op valt.

Do You Love Me? (1994, Lutz Bacher) - secundair onderwijs (12 tot 18 jaar) (Engels)

Samenvatting: in dit werk, dat doorlopend beschikbaar is op de website van WIELS, vraagt Lutz Bacher aan vrienden en kennissen om te beschrijven wie Lutz Bacher is. Ze speelt opnieuw met de codes van het zelfportret en nodigt uit tot nieuwe manieren om jezelf voor te stellen. Deze langspeelfilm kan inspireren tot een gelijkaardige oefening, waarin leerlingen kunnen experimenteren met interviewmethodes.

Les Glaneurs et la Glaneuse (Agnès Varda, 2000) - secundair onderwijs (12 tot 18 jaar)

Samenvatting: in deze documentaire ontmoet Varda allerlei “glaneurs”. Ze vertrekt vanuit het woord “glaneurs/glaneuses”, dat vroeger verwees naar mensen die in velden de aren verzamelden die de maaiers lieten liggen, en maakt een poëtische documentaire over de glaneurs van vandaag: een jongeman die na het vertrek van de verkopers wat groenten komt ophalen, een kleine gemeenschap die aan de rand van een aardappelveld leeft en alle “abnormale” aardappelen verzamelt, enz.

Link met Lutz Bacher: gaandeweg besef je dat de film in feite een zelfportret van Varda is. Zij is de glaneuse, die de beelden probeert te redden die anders weggegooid of vergeten zouden worden. De film nodigt uit om, net als bij Bacher, na te denken over verschillende manieren om jezelf te representeren. Bovendien verkent hij het idee van waarde: wat voor sommigen afval is, kan voor anderen een bron van geluk zijn.

2. De tentoonstelling verkennen met muziek (voor alle leeftijden)

“Killing Me Softly” Roberta Flack (1973)

Beschikbaar op YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=mrudT410TAI>

In haar werk KMS (2016) staan drie Sony-transistorradio's in een ruimte en spelen ze de openingssequens van Killing Me Softly in een loop. Dit fragment van slechts enkele seconden bevat geen woorden en brengt het publiek in een soort trance.

“I'm Your Man” Leonard Cohen (1988)

Beschikbaar op YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=-MIR6tFh8Gs>

In PLEASE (LC) (2013-15) toont Bacher vier schermen waarop het gezicht van Leonard Cohen verschijnt. Tegelijk horen we hem het woord “please” eindeloos herhalen, als een zachte smeekbede.

3. Lezen en poëzie

Les choses précieuses (Astrid Desbordes en Pauline Martin, 2020) – kleuteronderwijs (3 tot 6 jaar) (Frans)

Samenvatting: Archibald droomt er soms van om mooie dingen in vitrines te kopen, tot hij beseft dat objecten vaak uiteindelijk opgeborgen en vergeten raken. Hij ontdekt dat wat het meest telt, eenvoudige en vrije dingen om hem heen zijn, zoals vogels, bomen of de maan.

Link met Lutz Bacher: dit verhaal nodigt uit om na te denken over wat we als kostbaar, mooi en onze aandacht waard beschouwen. Het verbreedt ook de reflectie over materialisme en consumptie, en moedigt kinderen aan om zich meer naar de natuur te richten.

Mirror (Sylvia Plath, 1974) - secundair onderwijs (13 tot 18 jaar) (Engels)

Link met Lutz Bacher: een gedicht dat uitnodigt tot reflecties over identiteit, zelfbeeld en het beeld dat we terugkaatsen. Kun je jezelf echt objectief voorstellen, zoals een spiegel dat zou doen, of zit er altijd een deel subjectiviteit in zelfrepresentatie?

L'Amérique, Chroniques (Joan Didion, 2009) – secundair onderwijs (13 tot 18 jaar)

Samenvatting: Joan Didion is een toonaangevende chroniqueur van het onrustige Amerika van de jaren 1960 en 1970. De elf teksten in deze bundel nemen ons mee naar markante plaatsen en momenten, van hippie-San Francisco tot Los Angeles in de schaduw van Manson, en verder naar New York en Hawaï.

Link met Lutz Bacher: aan de hand van enkele fragmenten kunnen leerlingen ingaan tegen of voorbij de referenties uit de Amerikaanse popcultuur van de jaren zestig en zeventig, en zo de inspiratiebronnen van Lutz Bacher via literatuur verkennen.

Hector the Collector (Shel Silverstein) – gedicht voor het lager onderwijs (8 tot 12 jaar)
Link met Lutz Bacher: Hector kijkt, net als Lutz, met een andere blik naar alledaagse voorwerpen.

Hector de verzamelaar
Verzamelde stukjes touw,
Verzamelde poppen met gebroken hoofden,
En roestige bellen die nooit meer zouden luiden.
Kromme nagels, en ijslollystokjes,
Spoeltjes draad, en versleten banden,
Papieren zakken en kapotte stenen.
Oude gebroken vazen en halve veters,
Gatling guns die niet meer schieten,
Lekkende boten die niet meer zouden drijven,
En verstopte toeters die nooit meer zouden toeten,
Boter messen zonder handvat,
Koperen sleutels die geen enkel slot openden,
Ringet die te klein waren voor vingers,
Gedroogde bladeren en opgelapte sokken
Versleten riemen zonder gesp,
Elektrische treintjes zonder rails,
Modelvliegtuigen, gebroken flessen,
Stoelen met drie poten, en gebarsten tassen.

Hector de verzamelaar,
Hield van die dingen met heel zijn ziel
Meer dan van schitterende diamanten,
Meer dan van glinsterend goud.
Hector riep iedereen bij één:
“Kom mijn schatkist delen!”
En al die dwaze, blinde mensen,
Kwamen, keken... en noemden het rommel.

Vertaling van het Engels naar het Nederlands door Carlotta Meganck voor WIELS

Focus op enkele werken

Untitled (Parent/Child), 2019
**Gemengde technieken, vinyl en
versterkte kleefband**

Het werk verwijst naar een gevoel van vreemdheid: je begrijpt dat het om schuim gaat, maar de functie en herkomst van dit mysterieuze object blijven onduidelijk. De titel wijst echter op de gevoelige en emotionele betekenis die Lutz Bacher aan deze objecten toekent.

The Road, 2007
Pigmentprints gemonteerd op aluminium

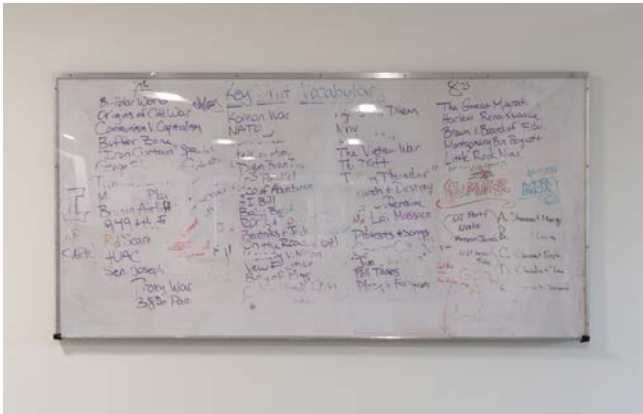
Een reeks van elf foto's toont een bocht in de weg, beeld na beeld. Op de afdrucken verschijnt een strook rode cijfers, als coördinaten. Achter de schijn van een eenvoudig landschap wekt het werk een verwachting op en fungeert het ook als een intiem eerbetoon aan de echtgenoot van de kunstenaar, een astrofysicus die geregeld sprak over de wegen die voor zijn team werden aangelegd tijdens expedities naar zeer afgelegen gebieden.

Focus op enkele werken

Whiteboard, 2018

Whiteboard, marker en plexiglas

Een gevonden schoolbord, verzadigd met half uitgeveegde thema's uit een semester over de Koude Oorlog: "Kapitalisme tegen communisme", "Search and destroy", "Great Migration". Ergens in het midden duikt de suggestie op van een "DJ-avond".

Het werk richt zich op wat niet af is, op "meanings in motion": archieven in beweging, die overlopen ("overflow"), waar niets hetzelfde blijft. Het geeft de indruk dat gebeurtenissen en geschiedenis telkens weer uitzetten en zich herconfigureren, voortdurend in verandering.

BINGO (or the year I was born), 2008

Gemengde technieken

In dit werk, waarin data willekeurig verschijnen als in een bingo, speelt de kunstenaar met haar geboortjaar, dat lange tijd aanleiding gaf tot mysterie en speculatie. Ze verdraait de variabelen die aan identiteit worden toegekend en maakt er een speelse en intrigerende zoektocht van.

Focus op enkele werken

Chess, 2012

Glasvezel, hout, rubber, metaal, plastic, verf, doek, kleurenoffsetdruk (linoleum) op karton, en audioloop

In dit werk verwijst Lutz Bacher naar Marcel Duchamp, fervent schaker en pionier van de readymade: het fietswiel dat hier te zien is, is een directe knipoog naar zijn werk. Bacher vermengt die referenties met andere, onverwachte beelden uit de popcultuur, zoals Elvis Presley, een T-rex of een kameel. De speelstukken, tegelijk grappig en vreemd, doen ook denken aan het politieke “spel”: enkele zeer machtige mensen verschuiven de stukken en beslissen voor de rest.

The Little People, 2005

Polaroidfoto

Trollen worden gefotografeerd met een enorme wetenschappelijke camera, waardoor het geheel komisch lijkt. Een video toont bovendien hoe Bacher het werk maakt, terwijl ze in een onbedaarlijke lachbui uitbarst. Zo creëert de kunstenaar een galerij van archetypes en stereotypen, zoals “the astronaut” of “the mermaid”, zonder die ooit ernstig te nemen: ze reikt er een andere manier aan om zichzelf te verbeelden, als een alternatief zelfportret. Opnieuw speelt ze met schaal en met het groteske karakter van de wereld van vandaag.

Focus op enkele werken

Bison, 2012

Papier, verf, lijm, schuim, jute, kippengaas, hout en wielen

Vier scenografische houten nep-bizons, toevallig gerecupereerd, lijken uit elkaar te vallen. Het werk verwijst naar de geschiedenis van de Verenigde Staten als koloniserend land, waarin de bizon een belangrijke symbolische plek inneemt: een bron van voedsel en kleding voor Native Americans, maar later massaal afgeslacht door Europeanen tijdens de kolonisatie.

The Celestial Handbook, 2011

Boekpagina's gedrukt in offset

Lutz Bacher toont beelden uit een handboek voor amateurastronomie, met sterrenstelsels, nevels en andere hemellichamen: kleine pagina's die toch naar immens grote ruimtes verwijzen. Het werk brengt de fascinatie voor de kosmos in verband met de manier waarop beelden en kennis circuleren via reproductie. Je kunt er ook een sentimentale laag in lezen: ze maakte dit werk kort na de dood van haar man, die astrofysicus was, en het kan dus ook als een erbetoon worden gezien.

Focus op enkele werken

Stress Balls, 2012

Zwarte schuimballen

Honderden kleine stressballen liggen verspreid over de vloer, alsof ze zijn omgestoten. Dit “scatter work”, een installatietype waarbij elementen zich door de ruimte verspreiden, maakt deel uit van een praktijk die bij Lutz Bacher steeds prominenter wordt na de dood van haar man.

Minuscuul en licht veranderen de ballen toch de schaal van de ervaring volledig: de ruimte transformeert, het lichaam moet zich aanpassen en elke stap wordt onzeker. Zo zet het werk het heel kleine (de stressballen) op spanning met het heel grote (de beelden van het universum die over de muren van de ruimte verspreid zijn).

Yamaha, 2010

Elektronisch orgel, tinnen buizen, verf, bamboe, beslagwerk, brainbox (sequencer), luidsprekers, draad en kabels

In Yamaha staat een elektronisch orgel dat zo werd aangepast dat het op een wapen lijkt, bijna op een bazooka. Het instrument is geprogrammeerd om zelfstandig te spelen en produceert een muziek van schokken, fouten en stiltes, als een mechaniek die ontspoord. Het werk opent een reflectie over het beeld: wat is werkelijkheid, in hoeverre is een beeld waar, kunnen we het vertrouwen, en hoe kunnen beelden ingezet worden om te manipuleren?

Praktische informatie

Toegankelijkheid:

PMR-toegang via de achterzijde van het gebouw.
Alle activiteiten kunnen drietalig verlopen (FR-NL-EN).

Tarieven rondleiding:

(1 gids per 20 personen)
Groep volwassen: €180 (1u), €220 (1u30), €250 (2u)
Basis en secundair onderwijs: gratis (1u)
Hoger onderwijs en vzw's: €85 (1u)
Article 27: €1,25 per deelnemer-ster

Reservaties verlopen **uitsluitend via onze website**
en minstens 20 dagen vóór de datum van het bezoek.

Link : <https://www.wiels.org/fr/visitesguid%C3%A9eswiels>
(Bij het kiezen van een formule verschijnt er een formulier.)

Contacten :

- daphna@wiels.org
Medewerker publiekswerking en publieke programma's
- armelle@wiels.org
Medewerker ticketing/onthaal/rondleidingen

WIELS

**Centrum voor Hedendaagse
Kunst
Avenue Van Volxem 354, 1190
Bruxelles
www.wiels.org
welcome@wiels.org
+32 (0)2 340 00 53**